

UPPSALA
UNIVERSITET

UFV 2023/808

Uppföljning av institutionsgranskningar genomförda 2019–2021

Fastställd av Konsistoriet 2023-11-16

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Syfte och revisionsfrågor	3
3 Metod	3
4 Uppföljning av institutionsgranskningar	4
4.1 <i>Har institutionerna/enheter vidtagit åtgärder för att hantera rekommendationer?</i>	5
4.2 <i>Har vidtagna åtgärder haft avsedd effekt?</i>	5
5 Sammanfattande bedömning och rekommendation	8

Bilaga 1 Bedömningsgrunder

Bilaga 2 Institutioner/enheter granskade 2019–2021

Bilaga 3 Sammanställning av uppföljning 2023/808

1 Inledning

Under perioden 2019–2021 har sammanlagt 21 institutioner och enheter granskats inom områdena verksamhet, personal och ekonomi. Baserat på gjorda iakttagelser har sex rekommendationer av övergripande karaktär lämnats till rektor och ett 70-tal specifika till granskade institutioner och enheter. De rekommendationer som lämnas till institutioner/enheter hanteras av den del av ansvarskedjan som utgörs av *prefekt/motsv.* – *dekan/motsv.* De följs m.a.o. *inte* upp i universitets ordinarie, centralt administrerade, uppföljningsprocess. Internrevisionen har därför i enlighet med revisionsplanen för 2023 granskat de institutionsgranskningar som genomfördes under perioden 2019–2021 med fokus på effekten av institutions- och enhetsspecifika rekommendationer.

2 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att analysera och bedöma huruvida institutionerna/enheterna har vidtagit åtgärder kopplade till internrevisionens rekommendationer samt om åtgärderna har haft avsedd effekt, d.v.s. förbättrat den interna styrningen och kontrollen. För att uppnå syftet kommer följande revisionsfrågor att besvaras:

- Har institutionerna/enheter vidtagit åtgärder för att hantera rekommendationer?
- Har vidtagna åtgärder haft avsedd effekt?

3 Metod

Uppföljningen har genomförts genom att prefekter/motsv. har ombetts att beskriva om och hur samt med vilka åtgärder som de har hanterat institutionens/enhetens rekommendationer. Internrevisionen har följt upp granskningsområden genom att i förekommande fall granska stickprov från personalsystemet Primula och ekonomisystemet Raindance. Även registerdata över bisysslor, rapport från diariet samt underlag avseende det systematiska arbetsmiljöarbetet har använts vid internrevisionens bedömning.

Angivna åtgärder, inhämtade underlag, resultat av stickproven har tillsammans analyserats och bedömts i enlighet med de bedömningsgrunder som framgår av Bilaga 1. Internrevisionen har med utgångspunkt från kriterierna bedömt huruvida institutionerna/enheterna har *åtgärdat* en rekommendation eller om rekommendationen *kvarstår* att hantera.

Vald granskningsperiod för stickprov är från första juli 2022 till och med sista december 2022. Internrevisionen bedömer att samtliga institutioner och enheter som granskats har haft rimlig tid för att vidta erforderliga åtgärder.

4 Uppföljning av institutionsgranskningar

Under perioden 2019–2021 genomförde internrevisionen institutionsgranskningar i tre omgångar (UFV 2019/796, UFV 2020/684 och UFV 2021/2670). De institutioner/enheter som ingick i granskningarna valdes ut genom stratifierade obundna slumpmässiga urval och framgår av Bilaga 2.¹ Syftet med granskningarna har varit att granska delar av den interna styrningen och kontrollen genom att bedöma efterlevnaden för ett urval av gällande regler inom områdena verksamhetsstyrning, personal och ekonomi. Granskningsområdena har valts utifrån gjorda riskanalyser och bedömts i enlighet med de bedömningsgrunder som framgår av Bilaga 1. Mer precist har följande granskats:

- *Verksamhet*: diarietföring och delegationer.
- *Personal*: medarbetarsamtal, tjänstgöringsplan, bisysslor och systematiskt arbetsmiljöarbete.
- *Ekonomi*: inköp och upphandling, resor och boende, representation, inventering av anläggningstillgångar, företagskort, uppdragsutbildning och stipendier.²

Internrevisionen identifierade förbättringsområden hos samtliga institutioner och enheter och lämnade sammanlagt 76 rekommendationer i syfte att förbättra den interna styrningen och kontrollen. Resultatet av granskningarna rapporterades genom individuella rapporter som lämnades till respektive prefekt/motsv. och dekan/motsv. för åtgärder. I rapporterna redogjordes för iakttagelser, rekommendationer samt information om regelverket inom respektive granskningsområde.

Fördelningen av rekommendationer per granskat område framgår av tabell 1 nedan. I tabellen framgår att brister har varit mest framträdande inom *redovisning av resor och boende* (26%) och *bisysslor* (21 %).

Tabell 1. Lämnade rekommendationer 2019–2021

Granskat 2019-2021		Lämnade rekommendationer	
		Antal	%
Verksamhetsstyrning	Delegationer	6	8
	Diarietföring	6	8
Personal	Bisysslor*	16	21
	Medarbetarsamtal	0	0
	Systematiskt arbetsmiljöarbete	7	9
	Tjänstgöringsplaner	2	3
Ekonomi	Företagskort	6	8
	Inköp och upphandling	4	5
	Inventering	1	1
	Representation	5	7
	Resor och boende*	20	26
	Stipendier*	1	1
	Uppdragsutbildning*	2	3
Totalt:		76	100
*Gällande bisysslor har en av institutionerna erhållit två rekommendationer. Gällande resor och boende har fem av institutionerna erhållit två rekommendationer vardera. Stipendier har förekommit hos tre granskade institutioner och uppdragsutbildning har förekommit hos nio granskade institutioner.			

¹ Enheten SWEDES (Centrum för forskning och utbildning om lärande för hållbar utveckling) som ingick i granskningen år 2020 är inte längre en fristående enhet och är därmed exkluderad i denna granskning.

² Systematiskt arbetsmiljöarbete och inköp och upphandling infördes i institutionsgranskningar från 2020.

4.1 Har institutionerna/enheter vidtagit åtgärder för att hantera rekommendationer?

Prefekter/motsv. har ombetts ange vilka åtgärder som de har vidtagit för att hantera rekommendationen.³

Sammantaget anges att 75 % av rekommendationerna är åtgärdade. Angående resterande 25 % av rekommendationerna anges att de har påbörjat att hantera rekommendationerna, men att de fortfarande är ”i startgropen” eller att det kvarstår element för att rekommendationen ska anses vara åtgärdad.⁴

I tabell 2 nedan framgår att alla rekommendationer som lämnats avseende *tjänstgöringsplaner, inventering, representation, stipendier och uppdragsutbildning* anges vara åtgärdade av berörda institutioner/enheter. Rekommendationer som anges kvarstå avser *delegationer, diarieföring, bisysslor, systematiskt arbetsmiljöarbete, företagskort, inköp och upphandling och redovisning av resor och boende*.

Tabell 2. Angivet av prefekter/motsvarande

Granskningsområde	Antal lämnade rekommendationer	Av prefekt/motsv. angivet som åtgärdad	Av prefekt/motsv. angivet kvarstående
Verksamhetsstyrning			
Delegationer	6	3	3
Diarieföring	6	3	3
Personal			
Bisysslor	16	14	2
Medarbetarsamtal	0		
Systematiskt arbetsmiljöarbete	7	3	4
Tjänstgöringsplaner	2	2	
Ekonomi			
Företagskort	6	4	2
Inköp och upphandling	4	2	2
Inventering	1	1	
Representation	5	5	
Resor och boende	20	17	3
Stipendier	1	1	
Uppdragsutbildning	2	2	
Totalt	76	57	19
% av lämnade rekommendationer		75	25

4.2 Har vidtagna åtgärder haft avsedd effekt?

Internrevisionen har analyserat om vidtagna åtgärder har haft avsedd effekt genom att analysera huruvida de åtgärder som prefekter/motsv. redovisat varit ändamålsenliga. Analysen grundas på information och underlag från institutioner/enheter samt stickprov från bl.a. ekonomi- och personalsystem. Utifrån detta har internrevisionen bedömt om en rekommendation kan anses som *åtgärdad* eller om den *kvarstår*.

Efter genomförda analyser är det som framgår av tabell 3 nedan internrevisionens bedömning att institutionerna/enheterna har åtgärdat 62 % (47 st.) av samtliga rekommendationer. Resterande 38% (29 st.) bedöms därför kvarstå. Andelen åtgärdade rekommendationer varierar något mellan vetenskapsområdena och sträcker sig från 60% för vetenskapsområdet Teknik och naturvetenskap, 61% för Humaniora och

³ Information har inhämtats från samtliga granskade institutioner/enheter under april/maj 2023. Prefekter/motsv. har även ombetts ange var de befinner sig i processen med att hantera respektive rekommendation genom att ange ”ej påbörjad”, ”påbörjad” eller ”slutförd/klar”. Om de angett ”påbörjad” har de ombetts att beskriva vad som återstår för att åtgärderna ska anses vara slutförda.

⁴ I ett fall har en institution valt att inte hantera *en* rekommendation på grund av att de inväntar prefektbyte.

samhällsvetenskap och 67% för vetenskapsområdet Medicin och farmaci. En institution, Matematiska institutionen, är den enda som åtgärdat samtliga rekommendationer. Mer detaljerad sammanställning över resultatet per vetenskapsområde och institution/enhet framgår av Bilaga 3.

Tabell 3. Resultat av internrevisionens granskning 2023

Granskningsområde	Antal lämnade rekommendationer	Av prefekt/motsv. angivet som åtgärdat	Av internrevisionen bedömd åtgärdat	Av internrevisionen bedömd kvarstående
Verksamhetsstyrning				
Delegationer	6	3	1	5
Diarieföring	6	3	3	3
Personal				
Bisysslor	16	14	9	7
Medarbetarsamtal	0			
Systematiskt arbetsmiljöarbete	7	3	5	2
Tjänstgöringsplaner	2	2	2	
Ekonomi				
Företagskort	6	4	3	3
Inköp och upphandling	4	2	2	2
Inventering	1	1	1	
Representation	5	5	5	
Resor och boende	20	17	13	7
Stipendier	1	1	1	
Uppdragsutbildning	2	2	2	
Totalt	76	57	47	29
<i>% av lämnade rekommendationer</i>		<i>75</i>	<i>62</i>	<i>38</i>

Granskningen visar att samtliga rekommendationer avseende *tjänstgöringsplaner*, *inventering*, *representation*, *stipendier* och *uppdragsutbildning* har blivit åtgärdade.

Kvarstående rekommendationer återfinns rörande *delegationer*, *diarieföring*, *bisysslor*, *systematiskt arbetsmiljöarbete*, *företagskort*, *inköp och upphandling*, samt *resor och boende*. Vad som ligger till grund för de rekommendationer som kvarstår framgår av följande:

- *Delegationer*: Tre av rekommendationerna som kvarstår avser att förbättra rutiner för att säkerställa att prefektens/motsv. personligt relaterade kostnader i ekonomisystemet Raindance attesteras av närmast överordnad chef. Två av rekommendationerna som kvarstår gäller att institutionerna/enheterna ska upprätta skriftliga delegationer för att förtydliga ansvar.
- *Diarieföring*: Tre rekommendationer kvarstår. Institutioner/enheter behöver förbättra rutiner för diarieföring. En institution har inte påbörjat utvecklingsarbetet medan de övriga två har smärre frågor att hantera för att kunna anses ha åtgärdat rekommendationerna.
- *Bisysslor*: Lämnade rekommendationer avseende bisysslor avsåg att institutioner/enheter behövde utveckla rutiner för att informera personal om riktlinjer för bisysslor samt att följa upp och säkerställa att alla lärare rapporterar i enlighet med gällande regelverk. Granskningen visar att bisysslor inte rapporteras i tillräcklig utsträckning för att kunna bedömas som tillfredställande. Det framgår också att de institutioner som har infört rutiner för uppföljning har högre rapporteringsfrekvens.
- *Systematiskt arbetsmiljöarbete*: Rekommendationerna har lämnats i syfte att utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet i enlighet med Uppsala universitets policy och riktlinjer. Brister som föranlett rekommendationerna har varit att det saknats handlingsplaner, uppföljning och dokumentationsrutiner. Granskningen

visar att två institutioner/enheter fortfarande saknar handlingsplan gällande det systematiska arbetsmiljöarbetet.⁵

- *Resor och boende:* Rekommendationer lämnades för att institutioner och enheter skulle förbättra redovisning av resor och boende och därigenom säkerställa att syfte och organisationstillhörighet framgår. Rekommendationer som kvarstår föräns av att erforderlig information inte framgår i ekonomisystemet.
- *Företagskort:* Rekommendationer har lämnats i syfte att förbättra rutiner för användningen av företagskort. Av granskningen framgår att företagskort har använts på resa, vid restaurangbesök samt att kortet har lånats ut, vilket strider mot universitetets interna riktlinjer för användning av företagskort där universitetet står som betalningsansvarig.
- *Inköp och upphandling:* Lämnade rekommendationer avsåg att säkerställa att samtliga direktupphandlingar över 50 000 kr rapporteras via ELAD i enlighet med universitetets riktlinjer.⁶ Kvarstående rekommendationer avser två institutioner som påbörjat att vidta åtgärder, men åtgärderna hade vid granskningstidpunkten inte implementerats.

⁵ Beträffande det systematiska arbetsmiljöarbetet, två av institutionerna som själva bedömde att rekommendationen inte fullt ut hade åtgärdats fick av internrevisionen bedömningen att rekommendationen var åtgärdad. Vilket kan förklaras av att dessa institutioner har en högre ambitionsnivå än tillämpade bedömningskriterier. Internrevisionens bedömning har baserats på att handlingsplan upprättats samt att institutionerna har förstärkt uppföljnings och dokumentationsrutiner.

⁶ ELAD är ett elektroniskt arbetsflöde. Syftet med anmälan i ELAD är att enheten för inköp- och upphandling ska kunna stötta institutionerna/enheterna i att göra bedömning om det finns ett avtal som ska användas eller om institutionerna/enheterna får göra en direktupphandling.

5 Sammanfattande bedömning och rekommendation

Internrevisionen har som framgår i tabell 3 ovan, bedömt att institutionerna/enheterna genomfört ett omfattande arbete och hittills åtgärdat 62 % av lämnade rekommendationer. Gällande *tjänstgöringsplaner, representation, inventering, stipendier* och *uppdragsutbildning* har samtliga lämnade rekommendationer blivit omhändertagna.

Trots det arbete som genomförts kvarstår 38 % (29 st.) av rekommendationerna. Dessa avser till stor del *bisysslor* (7st), *redovisning av resor och boende* (7st) samt *delegationer* (5st). Behovet av att förbättra rutiner gällande *bisysslor, redovisning av resor och boende* och *delegationer* har samtliga tidigare uppmärksammats av internrevisionen och varit föremål för övergripande rekommendationer till rektor.⁷ Med hänsyn till att åtgärder gällande dessa har vidtagits centralt, lämnas här ingen särskild rekommendation till rektor.

Analysen visar att det finns ett gap mellan prefekternas/motsv. svar och internrevisionens bedömning. Prefekter/motsv. anger att 75 % av rekommendationerna är åtgärdade. Den genomförda granskningen visar dock att vidtagna åtgärder i 16 % av fallen inte haft avsedd effekt. Skillnaden i bedömningen hänförs främst till granskningsområdena *bisysslor, redovisning av resor och boende* och *delegationer*. Internrevisionens bedömning är att gapet delvis kan förklaras av bristande uppföljning för att säkerställa att vidtagna åtgärder gett avsedd effekt. Detta framgår särskilt gällande *bisysslor*, där institutioner som har uppföljningsrutiner också har en högre rapporteringsfrekvens. Brister i uppföljning gällande intern styrning och kontroll är en generell iakttagelse som internrevisionen över åren återkommande rapporterat (bl.a. Årsrapport UFV 2022/494).

Internrevisionens sammanvägda bedömning är att den interna styrningen och kontrollen på institutions- och enhetsnivå uppvisar förbättringsmöjligheter. Resultatet av granskningen har återkopplats till samtliga berörda institutioner och enheter. Mot bakgrund av genomförd granskning rekommenderar internrevisionen rektor att:

- stärka den interna styrningen och kontrollen i ansvarskedjan prefekt/motsv. – dekan/motsv. beträffande åtgärder som vidtas till följd av internrevisionens rekommendationer, särskilt avseende åtgärdernas effekt.

Fariba Cavegård

Internrevisor/granskningsledare

Sven Jungerhem

Internrevisionschef

⁷ Rekommendationerna till rektor framgår av rapporterna ”Bisysslor- uppföljande granskning” (UFV 2022/804) samt ”Institutionsgranskningar- sammanfattande rapport” (UFV 2021/2670).

Bilaga 1 Bedömningsgrunder

Bedömt område	Regelverk
Verksamhetsstyrning	
- Diarieföring <i>Hur diariet för allmänna handlingar, rutiner för diariet föring.</i>	Regelverk: Offentlighets och sekretesslag (SFS 2009:400), Hantering av allmänna handlingar vid universitetet (UFV 2020/1013) och Dokumenthanteringsplanen (UFV 2022/2544).
- Delegationer <i>Finns delegationer, av vem attesteras prefekt/chefs kostnader.</i>	Arbetsordning Uppsala universitet (UFV 2017/95) och Riktlinjer för delegering av attesträtt (UFV 2016/1022).
Personal	
- Tjänstgöringsplaner <i>Rutiner för tjänstgöringsplaner, distribution av tjänstgöringsplaner.</i>	Lokalt kollektivavtal (UFV-PA 2013/2693).
- Medarbetarsamtal <i>Rutiner för medarbetarsamtal.</i>	Instruktion HR-avdelning (på medarbetarportal).
- Bisysslor <i>Rutiner för information & uppföljning, lärares förekomst i bisyssleregister.</i>	Riktlinjer för uppföljning av arbetstagares bisysslor (UFV-PA 2019/3906).
- Systematiskt arbetsmiljöarbete <i>Finns årlig handlingsplan, sker medarbetarundersökning, uppföljning.</i>	Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1), Universitetets Policy för arbetsmiljö och lika villkor (UFV 2021:1473) samt information på medarbetarportalen: Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) vid Uppsala universitet.
Ekonomi	
- Inköp och upphandling <i>Anmälan ELAD för direktupphandlingar över 50 tkr centralt, använda upphandlade leverantörer, registrerad inköpsansvarig.</i>	Lagen om offentlig upphandling (SFS 2016:1145), universitetets riktlinjer (UFV 2010/1853) samt publicerad information på universitetets medarbetarportal.
- Resor (inrikes & utrikes) <i>Kontroll av org. tillhörighet, syfte.</i>	Riktlinjer för resor och möten (UFV 2013/901) samt instruktioner från Avdelningen för ekonomi och upphandling.
- Boende <i>Kontroll av org. tillhörighet, syfte.</i>	Riktlinjer för resor och möten (UFV 2013/901) samt instruktioner från Avdelningen för ekonomi och upphandling.
- Representation <i>Kontroll av deltagarlistor, syfte, beloppsgränser & alkoholförtäring.</i>	Riktlinjer för representation och gåvor (UFV 2021/2693).
- Företagskort/Eurocard <i>Kontroll av kortanvändning: vid resa, kontantuttag.</i>	Uppsala universitetets regler för användning av företagskort från EA-handboken samt lagen om offentlig upphandling (SFS 2016/1145).
- Inventering av anläggningstillgångar <i>Rutiner för utförande & inrättande av förrättare.</i>	Uppsala universitetets anvisningar för inventering.
- Uppdragsutbildning <i>Kontroll av rutiner. Kalkyl, hantering & planer f. över-/underskott.</i>	Förordningen om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor (SFS 2002:760) samt riktlinjer för uppdragsutbildning (UFV 2013/1432).

Bilaga 2 Institutioner/enheter granskade 2019–2021

Humaniora och samhällsvetenskap:

- Centrum för Genusvetenskap
- Institutet för bostads- och urbanforskning
- Institutet för Rysslands- och Eurasienstudier
- Institutionen för arkeologi och antik historia
- Institutionen för freds- och konfliktforskning
- Institutionen för nordiska språk
- Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningssociologi
- Institutionen för psykologi
- Statistiska institutionen
- Swedesd (Centrum för forskning och utbildning om lärande för hållbar utveckling) är sedan 2021 en enhet vid Institutionen för kvinnors och barns hälsa.

Teknik och naturvetenskap:

- Institutionen för ekologi och genetik
- Institutionen för kemi – Ångström
- Institutionen för kemi BMC
- Matematiska institutionen

Medicin och farmaci:

- Institutionen för farmaceutisk biovetenskap
- Institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap
- Institutionen för läkemedelskemi

Övriga:

- Gamla torget (intendentur)
- Museum Gustavianum
- Musicum
- Uppsala linneanska trädgårdar

Bilaga 3 Sammanställning uppföljning av institutionsgranskningar 2023/808

Vetenskapsområde	Institution/motsvarande	Granskat år	Antal lämnade rekommendationer	Åtgärdat %	Antal rekommendationer som kvarstår 2023	Rekommendationer som kvarstår avser:
Humaniora och samhällsvetenskap	Institutionen för nordiska språk	2019	5	80%	1	Diarieföring
	Institutionen för psykologi	2021	4	75%	1	Bisysslor
	Institutet för bostads- och urbanforskning	2019	3	67%	1	Bisysslor
	Institutionen för freds- och konfliktforskning	2020	3	67%	1	Företagskort
	Centrum för Genusvetenskap	2019	5	60%	2	Bisysslor Diarieföring
	Institutionen för arkeologi och antik historia	2021	5	60%	2	Bisysslor Inköp och upphandling
	Institutet för Rysslands- och Eurasienstudier	2021	4	50%	2	Delegationer Resor och boende
	Statistiska institutionen	2020	2	50%	1	Systematiskt arbetsmiljöarbete
	Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningssociologi	2019	5	40%	3	Bisysslor Företagskort Resor och boende
Sammanlagt för området:			36	61%	14	
Teknik och naturvetenskap	Matematiska institutionen	2020	4	100%	0	-
	Institutionen för ekologi och genetik	2019	4	75%	1	Resor och boende
	Institutionen för kemi BMC	2021	5	40%	3	Delegationer Inköp och upphandling Resor och boende
	Institutionen för kemi Ångström	2019	2	0%	2	Bisysslor Delegationer
Sammanlagt för området:			15	60%	6	
Medicin och farmaci	Institutionen för farmaceutisk bioteknik	2021	3	67%	1	Delegationer
	Institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap	2019	3	67%	1	Bisysslor
	Institutionen för läkemedelskemi	2021	3	67%	1	Resor och boende
Sammanlagt för området:			9	67%	3	
Övriga	Musicum	2019	5	80%	1	Diarieföring
	Gamla torget intendentur	2020	3	67%	1	Systematiskt arbetsmiljöarbete
	Museum Gustavianum	2019	6	50%	3	Företagskort Resor och boende (2 st.)
	Uppsala linneanska trädgårdar	2021	2	50%	1	Delegationer
Sammanlagt för området:			16	63%	6	
Totalt:			76	62%	29	